

Skötselplan för Skanörs norra stadspark

Skötselplan för Skanörs norra stadspark

Bakgrund

Skanörs norra stadspark är en park med både natur och historik. Den är flitigt använd av både skolor, boende och turister och parken har många element som attraherar både människor och djur. Här återfinns allt från större vattensalamander i parkens vanningar till rådjur och näktergal i skogens tätningar. För att ta vara på och utveckla de värden som finns i parken har Vellinge kommun, med hjälp av stöd från lokala naturvårdssatsningen, LONA tagit fram en skötselplan som tar hänsyn till människor, djur, natur, parkens historia och ekosystemtjänster. Arbetet med LONA-projektet och skötselplanen påbörjades år 2018 och skötselplanen stod färdig i slutet av år 2020.

Tanken med skötselplanen är att lyfta fram ekologiska, historiska och estetiska värden tillsammans med upplevelsevärden. Målet med den framtida skötseln är att parken ska få fortsätta att vara och utvecklas till en ännu mer attraktiv plats för både människor, djur och växter. Genom att lyfta fram och berätta om parkens olika element och vilka arter som finns här, skapar man ett större allmänt intresse och förståelse för de skötselåtgärder som här lyfts fram.

Övergripande för parken

- Se över sittplatsmöjligheter och bord i hela parken.
- Se över stignätverk så stigar och vägar är säkert framkomliga.
- Se över behovet av papperskorgar och latriner i hela parken.

Objekt

Nummerjordarna

Målbild

Målbilden består i en miljö som kompletterar de redan vidsträckta strandängarna längs kusten i närområdet.

Framtida åtgärder

- Avverka höga träd, framför allt björk, poppel och klibbal – för att få till fler solexponerande platser i området. Att tillverka högstubbar med struktur i är ett annat alternativ. Delar av stammar och grenar kan sparas som död ved och placeras på varma, solexponerade områden till förmån för bland annat vedlevande insekter och fåglar.
- Röja bort igenväxande och sly och minska bestånd av björnbär. Allt björnbär ska inte röjas bort då detta är en fin biotop för näktergalen. Tillåt hagtorn, slån och vide.
- Påför bete under reglerade former i alternerande delar av området (sommarvila för att ge blommande arter utrymme under perioden 1 juni – 30 augusti, ej utfodring).
- Vända jorden med plog för att påvisa kulturarv.
- Anlägga naturstig i området.
- Informationsskyltar.

Objekt

Beteshagarna

Målbild

Målbilden är likt nummerjordarna; en miljö som kompletterar de vidsträckta strandängar som förekommer längs kusten i närområdet.

Framtida åtgärder

- Avverka höga träd, framför allt björk, poppel och klibbal – för att få till fler solexponerande platser i området. Att tillverka högstubbar med struktur i är ett annat alternativ. Delar av stammar och grenar kan sparas som död ved och placeras på varma, solexponerade områden till förmån för bland annat vedlevande insekter och fåglar. Alternativt på andra platser i området eller i kommunen.
- Röja bort igenväxande sly som björnbär. Tillåt hagtorn, slån och vide.
- Skapa sandblottor i vindskyddande lägen och skapa lä-miljöer för att gynna sandlevande insekter. Dessa ytor gynnas av tramp och ska inte växa igen. Den näringsrika jorden som uppkommer vid detta arbete bör grävas djupt ner alternativt köras bort.
- Påför bete under reglerade former i alternerande delar av området (sommarvila för att ge blommande arter utrymme under perioden 1 juni – 30 augusti, ej utfodring).
- Placera ut skyltar som berättar om områdets värden (sandens betydelse för biologisk mångfald, allmogeåkern och dess värde för insekter och fåglar).

- Bredda stigen och komplettera med sittplatser - På så vis kan tillgängligheten öka i området för barnvagnar/rullstolar och ge möjlighet till vila för äldre och andra som har svårt att gå.
- Ett område hyser ett stort bestånd av nässlor. Ersätt med en mer varierad, inhemsk örtflora med betydelse för pollinerande insekter.

Objekt

Per i vången-vanningen och Holmevanningen

Målbild

Solbelysta och fiskfria dammar med öppna, grunda och flacka stränder.

Framtida åtgärder

- Fisk får inte planteras in i dammarna.
- Ta bort stängsel/staket, flacka ut slänterna, rensa stränderna på hög vegetation för att göra dem solbelysta, alternativt fördjupa dammarna något för att hindra igenväxning. Flacka och grunda stränder är bra för biologisk mångfald.
- Avverka träd, buskar och annan vegetation som skuggar, framför allt i söderläge. Lite struktur är bra kring dammarna. Vass ska vara kvar på utvalda delar i dammarna.
- Anlägga en brygga.
- Anordna sittplats eller bänk invid båda dammarna.
- Ersätt större nässelområden med en mer varierad inhemsk örtflora med betydelse för fjärilar och pollinerande insekter.

Objekt

Öppna ytor i centrala parken

Målbild

Trädklädd park med bryn, gamla träd och faunadepåer.

Framtida åtgärder

- Vårda befintliga bryn med till exempel hagtorn, fläder, slån, rosor. Bakomliggande högre träd kan behöva tas ned om de skuggar ut brynen.
- Håll efter björnbärssnåren och annan slyvegetation så de ej tar över.
- Håll efter trädskott med röjning.
- Håll efter gångar med gräsklippning.
- Äng slås med slaghack och gräs samlas upp efter att växterna fröat av sig.

- Trädens fortsatta åldrande utgör den viktigaste värdeutvecklingen. Vårda befintliga äldre träd. Beskär om nödvändigt, bilda högstubbar om de behöver tas ned alternativt jobba med död ved i form av stammar och grova grenar.
- Ersätt nedtagna träd i första hand med inhemska arter.
- Se över möjligheten att skapa, förtydliga och utveckla tvärgående stig eller gång- och cykelstråk.
- Plantera fruktträd.
- Placera ut faunadepåer.

Objekt

Midsommarängen

Målbild

Örtrika gräsmattor med anpassad skötsel

Gräsmattor har i regel en rekreativ funktion och sköts intensivt med syftet att kunna beträdas året om. För att få ett högre biologiskt värde på dessa ytor kan man skapa örtrika gräsmattor med anpassad skötsel. Man skapar en gräsmatta som innehåller många arter utöver de normala grässorter som ingår i kommersiella fröblandningar.

Framtida åtgärder

- Ingen ny insådd av gräsfrön.
- Ingen insådd av ängsväxter.
- Undvik bevattning, detta gynnar tolerant torrängsflora.
- Gräsmattan gödslas inte.
- Anpassa gräsklippningen under sommaren. Gräsmattan klipps med normal frekvens fram till efter midsommarhelgen. Därefter görs uppehåll i gräsklippningen för att låta örter blomma mellan **1 juli till 20 augusti**. Därefter klipps gräsmattan åter med normal frekvens. Under perioden **1 september – 30 april** kan gräsytor med fördel klippas med uppsamlare för att minska näringsbelastningen i marken över tid.
- Placera ut bänkar och bord.

Objekt

Lekplatsen

Målbild

En temalekplats i naturmiljö

Framtida åtgärder

- Anlägg fler naturrelaterade lekredskap, till exempel rutschkana.
- Undersök möjligheterna till vidare utveckla platsen.

Objekt

Successionsskogen

Målbild

Naturskogsartad ädellövskog

Tallplanteringar i Skånes kustlandskap går i princip överallt i en succession mot ädellövskog då ädla lövträd konkurrerar ut tallen. Det är en naturlig process som endast kan motverkas av olika störningar som sandflykt, stormar, bränder och bete. Dessa störningar saknas i Skanörs stadspark idag och är inte realistiska att återinföra. Successionsprocessen inbegriper en ombildning av jordmånen från mineraljord till mulljord. Den mullrika jorden är näringsrik och har en växtkraft som möjliggör groning och etablering av snabbväxande träd. Vid fri utveckling kommer snårigheten upplösas i takt med att de bäst lämpade träden konkurrerar ut svagare, resulterande i en lundartad ädellövskog med bok, ask, skogs- och tysklönn samt inslag av ek med höga, smala kronor. Skötseln som rekommenderas är därför minimalt skogsbruk/fri utveckling, där gallringsinsatser undviks och endast riskträd längs stigarna avverkas. Avverkade träd bör inte avgränsas och kapas, utan tillåtas ligga i så långa längder som möjligt, av såväl biologiska som estetiska skäl. I syfte att etablera en artrikare lundflora kan inplantering av lundörter såsom gulplister, lungört, rödblåra och skogsnäva övervägas.

Framtida åtgärder

- Fri utveckling
- Avverkning av riskträd längs stigar
- Vid avverkning av träd bör död ved bevaras inom området
- Rusta upp stigar och ta bort sly runtomkring

Objekt

Södra ädellövskogen

Målbild

Naturskogsartad ädellövskog

Den här delen av parken har kommit längst i att omvandlas till ädellövskog. Naturlig succession kommer på sikt konkurrera ut björk, rönn och oxel till förmån för

skuggtoleranta arter som ask, bok och lönn. Ädellövsboden är inte bara vår artrikaste naturtyp, den är också potentiellt värdefull just i Skanör för många fågelarter.

Framtida åtgärder

- Fri utveckling - då ädellövsboden är tämligen ung är den biologiska mångfalden relativt låg. Det sydliga läget innebär emellertid att både nya djur-, växt-, moss- och svamparter på sikt kommer att etablera sig och bilda viktiga populationer
- Avverkning av riskträd längs stigar
- Vid avverkning av träd ska död ved bevaras inom området och ligga i så långa längder som möjligt.

Objekt

Bouleplatsen

Målbild

Örtrika gräsmattor med anpassad skötsel

Gräsmattor har i regel en rekreativ funktion och sköts intensivt med syftet att kunna beträdas året om. För att få ett högre biologiskt värde på dessa ytor kan man skapa örtrika gräsmattor med anpassad skötsel. Man skapar en gräsmatta som innehåller många arter utöver de normala grässorter som ingår i kommersiella fröblandningar.

Framtida åtgärder

- Ingen ny insådd av gräsfrön
- Ingen insådd av ängsväxter
- Undvik bevattning för att gynna tolerant torrängsflora.
- Gräsmattan gödslas inte.
- Anpassa gräsklippningen under sommaren med månadslångt uppehåll. Klippningsfrekvensen bör anpassas till att låta örterna blomma mellan **1 juni och 15 augusti**. Därefter klippas gräsmattan med normal frekvens. Dock ska en remsa om en meter runt boulebannan alltid klippas med normal frekvens. Från **1 september – 30 april** kan gräsmattor med fördel klippas med uppsamlare för att minska näringsbelastningen i marken över tid.
- Arbeta med kunskapsuppbyggnad - placera ut skyltar som beskriver den örtrika gräsmattans värde samt skötselåtgärder. Belys arter som är gynnade av denna typ av skötsel, till exempel rödfläckig blåvinge.
- Fri utveckling av det trädbevuxta grönområdet väster om boulebannan. Detta område bör ej bebyggas då det utgör en ”grön korridor” mellan norra och södra stadsparken.

0 50 100 200m

SKALA 1:4000 (A3)

ILLUSTRATIV KARTA ÖVER SKANÖRS NORRA STADSPARK
FRAMTAGEN AV ADAM LINDE, EDGE 2020-12-03